

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV (EU) 2016/943**2020/EØS/33/72****av 8. juni 2016****om beskyttelse av fortrolig knowhow og fortrolige forretningsopplysninger (forretningshemmeligheter) mot ulovlig tilegnelse, bruk og formidling(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,etter den ordinære regelverksprosedyren⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Foretak og ikke-kommersielle forskningsinstitusjoner investerer i tilegnelse, utvikling og bruk av knowhow og opplysninger, som er kunnskapsøkonomiens valuta og gir et konkurransefortrinn. Slik investering i å skape og anvende intellektuell kapital er av avgjørende betydning for deres konkurranseevne og resultater knyttet til innovasjon i markedet, og derfor også for deres investeringsavkastning, som er den underliggende drivkraften for forskning og utvikling i foretak. Foretak anvender ulike metoder for å beskytte resultatene av sin virksomhet knyttet til innovasjon når åpenhet ikke gjør det mulig fullt ut å utnytte deres investering i forskning og innovasjon. En slik metode er bruk av immaterialrettigheter, for eksempel patenter, mønsterrettigheter eller opphavsrett. En annen metode for å beskytte resultatene av innovasjon er å beskytte tilgangen til kunnskap som er verdifull for foretaket og ikke allment kjent, og utnytte den. Verdifull knowhow og verdifulle forretningsopplysninger, som er og skal forbli fortrolige, kalles forretningshemmeligheter.
- 2) Foretak av alle størrelser verdsetter forretningshemmeligheter like høyt som patenter og andre former for immaterialrettigheter. De bruker fortrolighet som et redskap for å styre foretakenes konkurranseevne og forskningsinnovasjon, og i forbindelse med en rekke ulike opplysninger som i tillegg til teknologisk kunnskap også omfatter forretningsdata, for eksempel opplysninger om kunder og leverandører, forretningsplaner, markedsundersøkelser og markedsstrategier. Små og mellomstore bedrifter (SMB-er) verdsetter forretningshemmeligheter særlig høyt og er mer avhengige av dem. Ved å

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 157 av 15.6.2016, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 91/2019 av 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVII (Opphavsrett), ennå ikke kunngjort.

(1) EUT C 226 av 16.7.2014, s. 48.

(2) Europaparlamentets holdning av 14. april 2016 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 27. mai 2016.

beskytte et så bredt spekter av knowhow og forretningsopplysninger, enten i tillegg til eller i stedet for immaterialrettigheter, gjør forretningshemmeligheter det mulig for opphavsmenn og innovatører å oppnå fortjeneste av sin frambringelse eller innovasjon, og er derfor særlig viktige for foretaks konkurransevne, for forskning og utvikling samt for resultater knyttet til innovasjon.

- 3) Åpen innovasjon er en katalysator for nye ideer som dekker forbrukeres behov og takler samfunnsutfordringer, samt gjør det mulig for disse ideene å nå fram til markedet. Slik innovasjon er et viktig middel for å skape ny kunnskap og ligger til grunn for utviklingen av nye og innovative forretningsmodeller basert på bruk av kunnskap som er frambrakt i fellesskap. Forskningssamarbeid, herunder samarbeid over landegrensene, er særlig viktig for å øke foretakenes forskning og utvikling i det indre marked. Spredningen av kunnskap og opplysninger bør anses som avgjørende for å sikre dynamiske, positive og like muligheter for forretningsutvikling, særlig for SMB-er. I et indre marked der hindringene for samarbeid over landegrensene er redusert til et minimum, og der samarbeid ikke vris, bør intellektuell frambringelse og innovasjon oppmuntre til investering i innovative prosesser, tjenester og produkter. Et slikt miljø som fremmer intellektuell frambringelse og innovasjon, og der arbeidsmobilitet ikke hindres, er også viktig for å øke sysselsettingen og forbedre Unionens økonomiske konkurransevne. Forretningshemmeligheter spiller en viktig rolle når det gjelder å beskytte utvekslingen av kunnskap mellom foretak, herunder særlig SMB-er, og forskningsinstitusjoner både innenfor og over det indre markeds grenser, i forbindelse med forskning, utvikling og innovasjon. Forretningshemmeligheter er en av de vanligst benyttede formene for beskyttelse av intellektuell frambringelse og innovativ knowhow blant foretak, men samtidig er det de som i henhold til Unionens eksisterende regelverk har minst beskyttelse mot andre parters ulovlige tilegnelse, bruk eller formidling.
- 4) Innovative foretak blir stadig mer utsatt for uredlig praksis med sikte på urettmessig tilegnelse av forretningshemmeligheter, for eksempel tyveri, kopiering uten tillatelse, økonomisk spionasje eller manglende oppfyllelse av fortrolighetskrav, både i og utenfor Unionen. Den seneste utviklingen, for eksempel globaliseringen, økt utkontraktering, lengre forsyningskjeder og den økte bruken av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, bidrar til å øke risikoen for slik praksis. Ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet hindrer at rettmessige innehavere av forretningshemmeligheter får de fordelene av innovasjonsinnsatsen som tilfaller den som er først på markedet. Uten effektive og sammenlignbare rettslige midler for å beskytte forretningshemmeligheter i hele Unionen undergraves insentiver til å delta i virksomhet knyttet til innovasjon over landegrensene i det indre marked, og forretningshemmeligheters potensial som drivkraft for økonomisk vekst og sysselsetting blir ikke utnyttet. Dette motvirker innovasjon og kreativitet og fører til reduserte investeringer, noe som påvirker det indre markeds virkemåte og undergraver dets vekstfremmende potensial.
- 5) Internasjonal innsats for å løse dette problemet innenfor rammen av Verdens handelsorganisasjon førte til inngåelsen av avtalen om handelsrelaterte sider ved immaterialrettigheter (TRIPS-avtalen). TRIPS-avtalen inneholder blant annet bestemmelser om beskyttelse av forretningshemmeligheter mot tredjeparts ulovlige tilegnelse, bruk eller formidling, som er felles internasjonale standarder. Alle medlemsstater og Unionen er bundet av denne avtalen, som ble godkjent ved rådsbeslutning 94/800/EF⁽¹⁾.
- 6) Til tross for TRIPS-avtalen er det store forskjeller i medlemsstatenes lovgivning om beskyttelse av forretningshemmeligheter mot andre personers ulovlige tilegnelse, bruk eller formidling. For eksempel har ikke alle medlemsstater vedtatt nasjonale definisjoner av en forretningshemmelighet eller av ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter, og derfor er kunnskap om omfanget av beskyttelsen ikke lett tilgjengelig, og dette omfanget varierer mellom medlemsstatene. Videre er det ingen konsekvens med hensyn til tilgjengelige sivilrettslige midler i tilfelle av ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter, ettersom ikke alle medlemsstater kan utstede pålegg om at en atferd må avsluttes og ikke gjentas, til tredjepart som ikke konkurrerer med den rettmessige innehaveren av en forretningshemmelighet. Det er også forskjeller når det gjelder medlemsstatenes behandling av en tredjepart som har tilegnet seg en forretningshemmelighet i god tro, men som deretter på tidspunktet for bruken oppdager at den ble tilegnet som følge av en annen parts tidligere ulovlige tilegnelse.
- 7) Nasjonale regler varierer også med hensyn til om rettmessige innehavere av forretningshemmeligheter kan kreve at varer produsert av tredjepart som bruker forretningshemmeligheter ulovlig, skal tilintetgjøres, eller at dokumenter, filer

(1) Rådsbeslutning 94/800/EF av 22. desember 1994 om inngåelse på vegne av Det europeiske fellesskap, på områder som faller inn under dets myndighet, av avtalene som ble oppnådd i Uruguay-rundens multilaterale forhandlinger (1986–1994) (EFT L 336 av 23.12.1994, s. 1).

eller materiale som inneholder eller utgjør den ulovlig tilegnede eller brukte forretningshemmeligheten, skal leveres tilbake eller tilintetgjøres. Videre tar gjeldende nasjonale regler for beregning av skadeserstatning ikke alltid hensyn til forretningshemmelighetenes immaterielle art, som gjør det vanskelig å dokumentere den faktisk tapte fortjenesten eller inngriper uberettigede gevinst i tilfeller der de aktuelle opplysningenes markedsverdi ikke kan fastsettes. Bare et fåtall medlemsstater tillater anvendelse av abstrakte regler for beregning av skadeserstatning på grunnlag av en rimelig royalty eller avgift som skulle vært betalt dersom det var gitt tillatelse til å bruke forretningshemmeligheten. Dessuten fastsetter mange nasjonale regler ikke tilstrekkelig beskyttelse av en forretningshemmelighets fortrolighet når innehaveren av en forretningshemmelighet bringer et krav inn for retten på grunn av en tredjeparts påståtte ulovlige tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheten, noe som gjør de eksisterende tiltakene og rettsmidlene mindre tiltrekkende og svekker den beskyttelsen som tilbys.

- 8) Forskjellene i medlemsstatenes bestemmelser om rettslig beskyttelse for forretningshemmeligheter innebærer at forretningshemmeligheter ikke har samme nivå for beskyttelse i hele Unionen, noe som fører til en oppsplitting av det indre marked på dette området og en svekkelse av de relevante reglenes generelle avskrekkende virkning. Det indre marked påvirkes ved at slike forskjeller reduserer foretakenes insentiver til å gjennomføre økonomisk virksomhet knyttet til innovasjon over landegrensene, herunder forskningssamarbeid eller produksjonssamarbeid med partnere, utkontraktering eller investeringer i andre medlemsstater, som avhenger av bruk av opplysninger som er beskyttet som forretningshemmeligheter. Nettverksbasert forskning og utvikling over landegrensene samt virksomhet knyttet til innovasjon, herunder tilknyttet produksjon og etterfølgende handel over landegrensene, blir mindre attraktivt og vanskeligere å gjennomføre i Unionen, noe som også fører til ineffektivitet knyttet til innovasjon i hele Unionen.
- 9) I tillegg er risikoen høyere for foretak i medlemsstater som har forholdsvis lavere nivå for beskyttelse, ettersom forretningshemmeligheter lettere kan bli stjålet eller tilegnet på annen ulovlig måte. Dette fører til ineffektiv fordeling av kapital til vekstfremmende innovasjon i det indre marked på grunn av høyere kostnader til beskyttelsestiltak for å kompensere for utilstrekkelig rettslig beskyttelse i noen medlemsstater. Det fremmer også virksomheten til illojale konkurrenter som, etter å ha tilegnet seg forretningshemmeligheter på ulovlig måte, kan spre varer som er resultat av slik tilegnelse, i hele det indre marked. Forskjeller i lovgivningen gjør det også lettere å importere varer fra tredjestater til Unionen via innførselssteder med svakere beskyttelse, når utformingen, produksjonen eller markedsføringen av disse varene er basert på forretningshemmeligheter som er stjålet eller tilegnet på annen ulovlig måte. Alt tatt i betraktning kan slike forskjeller hindre et velfungerende indre marked.
- 10) Det er hensiktsmessig å fastsette regler på unionsplan for tilnærming av medlemsstatenes lovgivning for å sikre at det finnes en tilstrekkelig og ensartet adgang til sivilrettslige rettsmidler i det indre marked i tilfelle av ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet. Disse reglene bør ikke berøre medlemsstatenes mulighet til å gi mer omfattende beskyttelse mot ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter, så lenge de beskyttelsestiltakene som er uttrykkelig fastsatt i dette direktiv for å beskytte andre parters interesser, overholdes.
- 11) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen av unionsregler eller nasjonale regler som krever at det formidles opplysninger, herunder forretningshemmeligheter, til offentligheten eller til offentlige myndigheter. Det bør heller ikke berøre anvendelsen av regler som tillater at offentlige myndigheter samler inn opplysninger for å kunne utføre sine oppgaver, eller regler som tillater eller krever at disse offentlige myndighetene senere formidler relevante opplysninger til offentligheten. Slike regler omfatter særlig regler for Unionens institusjoner og organers eller nasjonale offentlige myndigheters formidling av foretaksrelaterte opplysninger som de innehar i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1049/2001⁽¹⁾, europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1367/2006⁽²⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/4/EF⁽³⁾, eller i henhold til andre regler for offentlig tilgang til dokumenter eller for gjennom-siktighetskravene som stilles til nasjonale offentlige myndigheter.
- 12) Dette direktiv bør ikke berøre den retten som partene i arbeidslivet har til å inngå tariffavtaler, dersom dette er fastsatt i arbeidsretten, når det gjelder en forpliktelse til ikke å formidle en forretningshemmelighet eller til å begrense bruken av den og følgene av at den parten som har en slik forpliktelse, ikke oppfyller den. Dette bør gjelde bare forutsatt at en slik

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1049/2001 av 30. mai 2001 om offentlig tilgang til Europaparlamentets, Rådets og Kommisjonens dokumenter (EFT L 145 av 31.5.2001, s. 43).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1367/2006 av 6. september 2006 om anvendelse på fellesskapsinstitusjoner og -organer av bestemmelsene i Århus-konvensjonen om tilgang til miljøinformasjon, allmenn deltakelse i beslutningsprosesser og tilgang til rettsmidler i saker vedrørende miljø (EUT L 264 av 25.9.2006, s. 13).

⁽³⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/4/EF av 28. januar 2003 om offentlig tilgang til miljøinformasjon, og om oppheving av rådsdirektiv 90/313/EØF (EUT L 41 av 14.2.2003, s. 26).

tariffavtale ikke begrenser unntakene fastsatt i dette direktiv når en anmodning om tiltak, framgangsmåter eller rettsmidler som er fastsatt i dette direktiv, for påstått tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter skal avslås.

- 13) Dette direktiv bør ikke oppfattes som en begrensning av etableringsadgangen, den frie bevegeligheten for arbeidstakere eller arbeidstakeres mobilitet som fastsatt i unionsretten. Det er heller ikke hensikten at det skal berøre muligheten til å inngå avtaler om konkurranseforbud mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, i samsvar med gjeldende lovgivning.
- 14) Det er viktig å fastsette en ensartet definisjon av begrepet «forretningshemmelighet» uten å begrense gjenstanden som skal beskyttes mot urettmessig tilegnelse. En slik definisjon bør derfor utformes slik at den dekker knowhow, forretningsopplysninger og teknologiske opplysninger i tilfeller der det finnes både en rettmessig interesse i å behandle dem fortrolig, og en berettiget forventning om at fortroligheten bevares. Videre bør slik knowhow eller informasjon ha en faktisk eller potensiell salgsverdi. Slik knowhow eller informasjon bør anses å ha en salgsverdi for eksempel når ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av den vil kunne skade interessene til personen som lovlig kontrollerer den, ved at det undergraver denne personens vitenskapelige og tekniske potensial, forretningsinteresser eller økonomiske interesser, strategiske stilling eller konkurransevne. Definisjonen av forretningshemmeligheter omfatter ikke uvesentlige opplysninger og erfaring og ferdigheter som arbeidstakere oppnår innenfor rammen av sitt ansettelsesforhold, og den omfatter heller ikke opplysninger som er allment kjent blant eller lett tilgjengelige for personer i kretser der det er vanlig å behandle den aktuelle typen opplysninger.
- 15) Det er også viktig å identifisere under hvilke omstendigheter rettslig beskyttelse for forretningshemmeligheter er berettiget. Det er derfor nødvendig å fastsette hva slags atferd og praksis som skal anses som ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet.
- 16) For å fremme innovasjon og konkurranse bør bestemmelsene i dette direktiv ikke skape noen form for enerett til knowhow eller opplysninger som er beskyttet som forretningshemmeligheter. Dermed bør det fortsatt være mulig å gjøre uavhengige oppdagelser av samme knowhow eller samme opplysninger. Omvendt konstruksjon («reverse engineering») av et lovlig tilegnet produkt bør anses som en lovlig måte å skaffe opplysninger på, med mindre annet er fastsatt ved avtale. Adgangen til å inngå slike avtaler kan imidlertid være begrenset ved lov.
- 17) I enkelte industrisektorer der opphavsmenn og innovatører ikke kan dra fordel av enerett, og der innovasjon tradisjonelt har vært basert på forretningshemmeligheter, kan omvendt konstruksjon i dag lett anvendes på produkter når de har kommet på markedet. I slike tilfeller kan disse opphavsmennene og innovatørene bli ofre for praksis som for eksempel piratkopiering eller slaviske etterligninger som snylter på deres omdømme og innovasjonsinnsats. Slik praksis behandles i visse nasjonale lover om illojal konkurranse. Selv om dette direktiv ikke har som formål å reformere eller harmonisere lovgivningen om illojal konkurranse i alminnelighet, vil det være hensiktsmessig at Kommisjonen foretar en grundig undersøkelse av behovet for unionstiltak på dette området.
- 18) Videre bør tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter, når det er pålagt eller tillatt ved lov, behandles som lovlig for dette direktivs formål. Dette gjelder særlig tilegnelse og formidling av forretningshemmeligheter i forbindelse med utøvelsen av arbeidstakerrepresentanters rett til informasjon, konsultasjon og deltakelse i samsvar med unionsretten og nasjonal rett og praksis, og kollektivt vern av arbeidstakeres og arbeidsgiveres interesser, herunder medbestemmelse, samt tilegnelse eller formidling av en forretningshemmelighet i forbindelse med lovfestet revisjon utført i samsvar med unionsretten eller nasjonal rett. At tilegnelsen av en forretningshemmelighet behandles som lovlig, bør ikke berøre en eventuell taushetsplikt med hensyn til forretningshemmeligheten eller eventuelle begrensninger med hensyn til bruken av den, som unionsretten eller nasjonal rett pålegger den som mottar eller tilegner seg opplysningene. Særlig bør dette direktiv ikke fritta offentlige myndigheter fra deres taushetsplikt med hensyn til de opplysningene som gis videre av innehavere av forretningshemmeligheter, uavhengig av om denne plikten er fastsatt i unionsretten eller nasjonal lovgivning. Denne taushetsplikten omfatter blant annet forpliktelsene med hensyn til opplysningene som

oversendes til offentlige oppdragsgivere i forbindelse med framgangsmåter ved tildeling av kontrakter, som fastsatt i blant annet europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU⁽¹⁾, europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU⁽²⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU⁽³⁾.

- 19) Samtidig som dette direktiv fastsetter tiltak og rettsmidler som kan bestå i å hindre formidling av opplysninger for å beskytte forretningshemmeligheters fortrolighet, er det avgjørende at utøvelsen av retten til yrings- og informasjonsfrihet, som omfatter pressefrihet og mediemangfold i henhold til artikkel 11 i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter (heretter kalt «pakten»), ikke begrenses, særlig med hensyn til undersøkende journalistikk og vern for journalistiske kilder.
- 20) De tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv, bør ikke begrense varsling. Beskyttelsen av forretningshemmeligheter bør derfor ikke omfatte tilfeller der formidlingen av en forretningshemmelighet tjener allmennhetens interesse ved at direkte relevant forsømmelse, forseelse eller ulovlig virksomhet avdekkes. Dette bør ikke anses å hindre vedkommende rettsmyndigheter i å tillate unntak fra anvendelsen av tiltak, framgangsmåter og rettsmidler i en sak der saksøkte hadde all grunn til å være i god tro om at hans eller hennes atferd oppfylte de relevante kriteriene i dette direktiv.
- 21) I tråd med forholdsmessighetsprinsippet bør tiltak, framgangsmåter og rettsmidler som er beregnet på å beskytte forretningshemmeligheter, tilpasses for å nå målet om et velfungerende indre marked for forskning og innovasjon, særlig ved å virke avskrekkende mot ulovlig tilegnelse, bruk og formidling av en forretningshemmelighet. En slik tilpassing av tiltak, framgangsmåter og rettsmidler bør ikke sette i fare eller undergrave grunnleggende rettigheter og friheter eller allmennhetens interesse, for eksempel offentlig sikkerhet, forbrukervern, folkehelse og miljøvern, og bør ikke berøre arbeidstakeres mobilitet. I denne forbindelse er formålet med de tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv, å sikre at vedkommende rettsmyndigheter tar hensyn til faktorer som blant annet verdien av en forretningshemmelighet, alvorlighetsgraden av atferden som fører til den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten, og virkningen av en slik atferd. Det bør også sikres at vedkommende rettsmyndigheter kan foreta en avveining av interessene til partene i rettergangen, samt interessene til tredjepart, herunder eventuelt forbrukere.
- 22) Dersom de fastsatte tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene anvendes for urettmessige formål som er uforenlige med målene for dette direktiv, vil det undergrave et velfungerende indre marked. Det er derfor viktig å gi rettsmyndigheter myndighet til å treffe egnede tiltak med hensyn til saksøkere som opptrer utilbørlig eller i ond tro og anlegger åpenbart grunnløse søksmål, for eksempel med sikte på urettmessig å forsinke eller begrense saksøktes markedsadgang eller på annen måte true eller trakassere saksøkte.
- 23) Av hensyn til rettssikkerheten og tatt i betraktning at rettmessige innehavere av forretningshemmeligheter forventes å oppfylle aktsomhetsplikten når det gjelder å bevare de verdifulle forretningshemmelighetenes fortrolighet og overvåke bruken av dem, er det hensiktsmessig å begrense materielle krav eller muligheten til å iverksette tiltak for å beskytte forretningshemmeligheter til en begrenset tidsperiode. Nasjonal rett bør også klart og utvetydig angi fra hvilket tidspunkt dette tidsrommet skal regnes, og under hvilke omstendigheter dette tidsrommet skal avbrytes eller utsettes.
- 24) Muligheten for at en forretningshemmelighets fortrolighet går tapt i forbindelse med rettergang, avskrekker ofte rettmessige innehavere av forretningshemmeligheter fra å innlede rettergang for å forsvare sine forretningshemmeligheter, noe som kan føre til at de fastsatte tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene blir mindre effektive. Av denne grunn er det, med forbehold for egnede beskyttelsestiltak som sikrer retten til effektiv klageadgang og til rettferdig rettergang, nødvendig å fastsette særlige krav med sikte på å beskytte den omstridte forretningshemmelighets fortrolighet i forbindelse med rettergang som innledes for å forsvare den. En slik beskyttelse bør fortsatt gjelde etter at rettergangen er avsluttet, og så lenge opplysningene som utgjør forretningshemmeligheten, ikke er offentlig tilgjengelige.

(1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU av 26. februar 2014 om tildeling av konsesjonskontrakter (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 1).

(2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU av 26. februar 2014 om offentlig innkjøp og om oppheving av direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 65).

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU av 26. februar 2014 om innkjøp som gjøres av foretak på området vann- og energiforsyning, transport og posttjenester og om oppheving av direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 243).

- 25) Slike krav bør minst omfatte muligheten til å begrense kretsen av personer som har rett til å få tilgang til beviser eller adgang til rettsmøter, med tanke på at alle disse personene bør være underlagt fortrolighetskravene fastsatt i dette direktiv, og muligheten til å offentliggjøre bare de delene av rettsavgjørelser som ikke er fortrolige. Med tanke på at en vurdering av arten av opplysningene som er gjenstand for en tvist, er et av hovedformålene med rettergang, er det i denne sammenheng særlig viktig å sikre både en effektiv beskyttelse av forretningshemmeligheters fortrolighet og respekt for partenes rett til effektiv klageadgang og til rettferdig rettergang. Den begrensede kretsen av personer bør derfor bestå av minst én fysisk person fra hver av partene samt deres respektive advokater, og eventuelt andre representanter som i samsvar med nasjonal rett er kvalifiserte til å forsvare, representere eller ivareta interessene til en part i en rettergang som omfattes av dette direktiv, og alle bør ha full tilgang til slike beviser eller full adgang til slike rettsmøter. Dersom en av partene er en juridisk person, bør vedkommende kunne foreslå en eller flere fysiske personer som bør inngå i den kretsen av personer, slik at det sikres at den juridiske personen er tilstrekkelig representert, med forbehold for egnet domstolskontroll for å hindre at formålet med å begrense tilgangen til beviser og adgangen til rettsmøter undergraves. Slike beskyttelsestiltak bør ikke oppfattes som et krav om at partene skal være representert ved en advokat eller en annen representant under rettergangen, når slik representasjon ikke kreves i henhold til nasjonal rett. De bør heller ikke oppfattes som en begrensning av domstolenes myndighet til, i samsvar med gjeldende regler og praksis i den berørte medlemsstaten, å beslutte hvorvidt og i hvilken utstrekning relevante tjenestemenn ved domstolene også bør ha full tilgang til beviser og full adgang til rettsmøter i forbindelse med utøvelsen av sine oppgaver.
- 26) En tredjeparts ulovlige tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet kan få ødeleggende virkninger for den rettmessige innehaveren av forretningshemmeligheten, for når hemmeligheten først er offentliggjort, vil være umulig for innehaveren å vende tilbake til den situasjonen som forelå før forretningshemmeligheten gikk tapt. Det er derfor viktig å fastsette raske, effektive og tilgjengelige midlertidige tiltak for øyeblikkelig å bringe den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av en forretningshemmelighet til opphør, herunder når den brukes i forbindelse med tjenesteyting. Det er avgjørende at et slikt tiltak gjøres tilgjengelig uten at det må foreligge en realitetsavgjørelse, med behørig respekt for retten til forsvar og forholdsmessighetsprinsippet, og idet det tas hensyn til omstendighetene i saken. I visse tilfeller bør det være mulig å tillate at den påståtte inngriperen, forutsatt at det gis én eller flere garantier, kan fortsette å bruke forretningshemmeligheten, særlig dersom det er liten risiko for at den blir offentlig tilgjengelig. Det bør også være mulig å kreve garantier som er tilstrekkelige til å dekke de kostnadene og skadene som saksøkte blir påført ved et uberettiget søksmål, særlig når en forsinkelse vil påføre den rettmessige innehaveren av en forretningshemmelighet uopprettelig skade.
- 27) Av samme grunner er det også viktig å fastsette endelige tiltak for å hindre ulovlig bruk eller formidling av en forretningshemmelighet, herunder når en slik forretningshemmelighet brukes i forbindelse med tjenesteyting. For at slike tiltak skal være effektive og forholdsmessige, bør deres varighet, dersom omstendighetene krever en tidsbegrensning, være tilstrekkelig til å fjerne en eventuell forretningsmessig fordel som tredjepart kan ha fått gjennom den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten. Under alle omstendigheter bør ingen tiltak av denne typen håndheves dersom opplysningene som opprinnelig var omfattet av forretningshemmeligheten, er blitt offentlig tilgjengelige av grunner som ikke kan tilskrives saksøkte.
- 28) En forretningshemmelighet vil kunne bli brukt ulovlig til å utforme, produsere eller markedsføre varer eller varedeler som kan spres i hele det indre marked, og dermed påvirke forretningsinteressene til innehaveren av en forretningshemmelighet og det indre markeds virkemåte. I slike tilfeller, og når den berørte forretningshemmeligheten har en betydelig innvirkning på kvaliteten på, verdien av eller prisen på varene som er resultat av den ulovlige bruken, eller reduserer kostnaden for, letter eller framskynder produksjons- eller markedsføringsprosessene for dem, er det viktig at rettsmyndighetene gis myndighet til å pålegge effektive og egnede tiltak for å sikre at disse varene ikke bringes i omsetning, eller at de trekkes tilbake fra markedet. Med tanke på handelens globale art er det også nødvendig at slike tiltak omfatter forbud mot import av slike varer til Unionen eller mot lagring av dem med sikte på å tilby dem for salg eller bringe dem i omsetning. Idet det tas hensyn til forholdsmessighetsprinsippet bør korrigerende tiltak ikke nødvendigvis innebære tilintetgjøring av varer dersom det finnes andre gjennomførbare alternativer, for eksempel at varen fratras sin inngripende egenskap eller at varene avhendes utenfor markedet, for eksempel i form av gaver til veldedige organisasjoner.
- 29) En person kan opprinnelig ha tilegnet seg en forretningshemmelighet i god tro, men på et senere tidspunkt, herunder gjennom melding fra den opprinnelige innehaveren av forretningshemmeligheten, bli gjort oppmerksom på at dennes kunnskap om den aktuelle forretningshemmeligheten kom fra kilder som brukte eller formidlet den relevante forretningshemmeligheten på en ulovlig måte. Under slike omstendigheter bør medlemsstatene, for å unngå at de fastsatte korrigerende tiltakene eller midlertidige forføyningene medfører uforholdsmessig stor skade for den berørte personen, tillate at det i relevante tilfeller som et alternativt tiltak gis økonomisk erstatning til den skadelidte. Slik erstatning bør imidlertid ikke overstige beløpet for royalties eller avgifter som skulle vært betalt dersom den berørte

personen hadde fått tillatelse til å bruke den aktuelle forretningshemmeligheten, i det tidsrommet bruken av forretningshemmeligheten kunne vært hindret av den opprinnelige innehaveren av forretningshemmeligheten. I tilfeller der den ulovlige bruken av forretningshemmeligheten ville utgjøre en annen overtredelse av lovgivningen enn den som er fastsatt i dette direktiv, eller sannsynligvis ville skade forbrukere, bør imidlertid slik ulovlig bruk ikke tillates.

- 30) For å unngå at en person som bevisst eller med rimelig grunn til å vite det, ulovlig tilegner seg, bruker eller formidler en forretningshemmelighet, kan dra fordel av en slik atferd, og for å sikre at den skadelidte innehaveren av forretningshemmeligheten i størst mulig utstrekning settes i samme situasjon som vedkommende ville vært i dersom denne atferden ikke hadde funnet sted, er det nødvendig å fastsette en tilfredsstillende erstatning for skaden som er påført som følge av den ulovlige atferden. Ved fastsettelsen av skadeserstatning som tildeles den skadelidte innehaveren av forretningshemmeligheten, bør det tas hensyn til alle relevante faktorer, for eksempel tapt inntekt for innehaveren av forretningshemmeligheten eller urimelig fortjeneste for inngriperen, og en eventuell ikke-økonomisk skade som er påført innehaveren av forretningshemmeligheten. Som et alternativ, for eksempel dersom det med hensyn til forretningshemmeligheters immaterielle art vil være vanskelig å fastsette beløpet for den faktiske skaden som er påført, kan størrelsen på skadeserstatningen utledes fra for eksempel royalties eller avgifter som skulle vært betalt dersom inngriperen hadde anmodet om tillatelse til å bruke den aktuelle forretningshemmeligheten. Formålet med denne alternative metoden er ikke å innføre en forpliktelse til å fastsette skadeserstatning, men å sikre en erstatning basert på et objektivt kriterium samtidig som det tas hensyn til de utgiftene som påløper for innehaveren av forretningshemmeligheten, for eksempel kostnader for identifikasjon og forskning. Dette direktiv bør ikke være til hinder for at medlemsstater i sin nasjonale rett kan fastsette en begrensning av arbeidstakeres erstatningsansvar i tilfeller der de har opptrådt uforsettlig.
- 31) For ytterligere å avskrekke framtidige inngripere og bidra til økt bevissthet blant allmennheten, er det nyttig å offentliggjøre avgjørelser, herunder eventuelt gjennom framtrædende annonser, i tilfeller som gjelder ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter, forutsatt at slik offentliggjøring ikke fører til at forretningshemmeligheten formidles, eller påvirker en fysisk persons privatliv og omdømme på en uforholdsmessig måte.
- 32) De tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er tilgjengelige for innehavere av forretningshemmeligheter, kan bli mindre effektive dersom de relevante avgjørelsene som treffes av vedkommende rettsmyndigheter, ikke overholdes. Det er derfor nødvendig å sikre at disse myndighetene har egnet myndighet til å ilegge sanksjoner.
- 33) For å lette en ensartet anvendelse av de tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv, bør det fastsettes ordninger for samarbeid og utveksling av opplysninger mellom på den ene side medlemsstatene og på den annen side medlemsstatene og Kommisjonen, særlig ved å skape et nettverk av kontaktpersoner som utpekes av medlemsstatene. For å finne ut om disse tiltakene når det tilsiktede målet, bør Kommisjonen dessuten, eventuelt med bistand fra Den europeiske unions myndighet for immaterialrett, undersøke anvendelsen av dette direktiv og de nasjonale tiltakenes effektivitet.
- 34) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent særlig i pakten, og særlig retten til respekt for privatliv og familieliv, retten til vern av personopplysninger, ytringsfrihet og informasjonsfrihet, retten til fritt yrkesvalg og retten til arbeid, friheten til å drive næringsvirksomhet, retten til eiendom, retten til god forvaltning, og særskilt retten til dokumentinnsyn, samtidig som taushetsplikten ivaretas, retten til effektiv klageadgang og til rettferdig rettergang samt retten til forsvar.
- 35) Det er viktig at retten til respekt for privatliv og familieliv og retten til vern av personopplysninger respekteres for enhver person hvis personopplysninger kan bli behandlet av innehaveren av forretningshemmeligheten når tiltak treffes for å beskytte en forretningshemmelighet, eller for enhver person som er involvert i en rettergang som gjelder ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter i henhold til dette direktiv, og hvis personopplysninger behandles. Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF⁽¹⁾ får anvendelse på behandling av personopplysninger som skjer i medlemsstatene innenfor rammen av dette direktiv og under tilsyn av medlemsstatenes vedkommende myndigheter, særlig de uavhengige offentlige myndighetene som er utpekt av medlemsstatene. Dette direktiv bør derfor ikke berøre rettighetene og forpliktelsene som er fastsatt i direktiv 95/46/EF, særlig den registrertes rett til å få tilgang til

(1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31).

hans eller hennes personopplysninger som behandles, og til retting, sletting eller sperring av opplysninger dersom de er ufullstendige eller unøyaktige og, dersom det er relevant, forpliktelsen til å behandle følsomme opplysninger i samsvar med artikkel 8 nr. 5 i direktiv 95/46/EF.

- 36) Ettersom målet for dette direktiv, som er å oppnå et velfungerende indre marked ved å innføre en tilstrekkelig og sammenlignbar adgang til rettsmidler i hele det indre marked i tilfelle av ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av dets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 37) Dette direktiv har ikke som mål å fastsette harmoniserte regler for rettslig samarbeid, domsmyndighet og anerkjennelse og fullbyrdelse av rettsavgjørelser på det sivilrettslige og handelsrettslige område, eller å behandle spørsmål om gjeldende lovgivning. Andre unionsinstrumenter som omfatter slike saker i sin alminnelighet, bør i prinsippet få tilsvarende anvendelse på det området som omfattes av dette direktiv.
- 38) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen av konkurranseregler, særlig artikkel 101 og 102 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV). De tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv, bør ikke anvendes for å begrense konkurransen på en utilbørlig måte i strid med TEUV.
- 39) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen av annen relevant lovgivning på andre områder, herunder immaterialrettigheter og avtaleretten. Dersom virkeområdet for europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/48/EF⁽¹⁾ og virkeområdet for dette direktiv overlapper hverandre, har imidlertid dette direktiv forrang som *lex specialis*.
- 40) EUs datatilsyn er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001⁽²⁾ og avga uttalelse 12. mars 2014.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

Formål og virkeområde

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. Dette direktiv fastsetter regler for beskyttelse av forretningshemmeligheter mot ulovlig tilegnelse, bruk og formidling.

Medlemsstatene kan, i samsvar med bestemmelsene i TEUV, fastsette en mer vidtgående beskyttelse mot ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter enn det som kreves i dette direktiv, forutsatt at det sikres overholdelse av artikkel 3, 5 og 6, artikkel 7 nr. 1, artikkel 8, artikkel 9 nr. 1 annet ledd, artikkel 9 nr. 3 og 4, artikkel 10 nr. 2, artikkel 11, artikkel 13 og artikkel 15 nr. 3.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/48/EF av 29. april 2004 om håndheving av immaterialrettigheter (EUT L 157 av 30.4.2004, s. 45).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1).

2. Dette direktiv berører ikke
 - a) utøvelsen av retten til ytrings- og informasjonsfrihet som fastsatt i pakten, herunder respekten for pressefrihet og mediemangfold,
 - b) anvendelsen av unionsregler eller nasjonale regler som krever at innehavere av forretningshemmeligheter av hensyn til allmennhetens interesse skal formidle opplysninger, herunder forretningshemmeligheter, til offentligheten eller til forvaltnings- eller rettsmyndigheter for at disse myndighetene skal kunne utføre sine oppgaver,
 - c) anvendelsen av unionsregler eller nasjonale regler som krever eller tillater at unionsinstitusjoner og -organer eller nasjonale offentlige myndigheter formidler opplysninger som er framlagt av foretak, og som disse institusjonene, organene eller myndighetene innehar i henhold til og i samsvar med de forpliktelsene og rettighetene som er fastsatt i unionsretten eller nasjonal rett,
 - d) uavhengigheten til partene i arbeidslivet og deres rett til å inngå tariffavtaler, i samsvar med unionsretten og nasjonal rett og praksis.
3. Ingen bestemmelse i dette direktiv skal anses som grunnlag for å begrense arbeidstakeres mobilitet. I forbindelse med utøvelsen av slik mobilitet skal dette direktiv særlig ikke danne grunnlag for
 - a) å begrense arbeidstakeres bruk av opplysninger som ikke utgjør en forretningshemmelighet som definert i artikkel 2 nr. 1,
 - b) å begrense arbeidstakeres bruk av erfaringer og ferdigheter som de har tilegnet seg på ærlig vis innenfor rammen av sitt ansettelsesforhold,
 - c) å pålegge ytterligere begrensninger for arbeidstakere i deres arbeidsavtaler ut over de begrensningene som pålegges i samsvar med unionsretten eller nasjonal rett.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med

- 1) «forretningshemmelighet» informasjon som oppfyller alle følgende krav:
 - a) Den er hemmelig i den forstand at den ikke, sett som helhet eller på grunn av elementenes konkrete sammenstilling, er allment kjent eller lett tilgjengelig for personer i kretser der det er vanlig å behandle den aktuelle typen opplysninger.
 - b) Den har en salgsverdi fordi den er hemmelig.
 - c) Den personen som lovlig kontrollerer opplysningene, har truffet tiltak som er rimelige under de gitte omstendighetene, for å holde den hemmelig.
- 2) «innehaver av en forretningshemmelighet» en fysisk eller juridisk person som lovlig kontrollerer en forretningshemmelighet,
- 3) «inngriper» enhver fysisk eller juridisk person som ulovlig har tilegnet seg, brukt eller formidlet en forretningshemmelighet,
- 4) «varer som gjør inngrep» varer hvis utforming, egenskaper, virkemåte, produksjonsprosess eller markedsføring i betydelig grad drar fordel av forretningshemmeligheter som er ulovlig tilegnet, brukt eller formidlet.

*KAPITTEL II****Tilegnelse, bruk og formidling av forretningshemmeligheter****Artikkel 3***Lovlig tilegnelse, bruk og formidling av forretningshemmeligheter**

1. Tilegnelse av en forretningshemmelighet skal anses som lovlig når forretningshemmeligheten tilegnes på en av følgende måter:
 - a) Uavhengig oppdagelse eller frambringelse.
 - b) Observasjon, undersøkelse, demontering eller prøving av et produkt eller en gjenstand som er gjort tilgjengelig for offentligheten, eller som den personen som tilegner seg opplysningene, innehar lovlig, og denne personen ikke har noen rettsgyldig plikt til å begrense tilegnelsen av forretningshemmeligheten.
 - c) Utøvelsen av arbeidstakeres eller arbeidstakerrepresentanters rett til informasjon og konsultasjon i samsvar med unionsretten og nasjonal rett og praksis.
 - d) Enhver annen praksis som under de gitte omstendighetene er i samsvar med hederlig handelspraksis.
2. Tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet skal anses som lovlig i den utstrekning slik tilegnelse, bruk eller formidling kreves eller tillates i henhold til unionsretten eller nasjonal rett.

*Artikkel 4***Ulovlig tilegnelse, bruk og formidling av forretningshemmeligheter**

1. Medlemsstatene skal sikre at innehavere av forretningshemmeligheter har rett til å anmode om de tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv, for å forebygge eller motta erstatning for ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av deres forretningshemmeligheter.
2. Tilegnelse av en forretningshemmelighet uten samtykke fra innehaveren av forretningshemmeligheten skal anses som ulovlig når den utføres gjennom
 - a) ulovlig tilgang til, tilegnelse eller kopiering av dokumenter, gjenstander, materialer, stoffer eller elektroniske filer som lovlig kontrolleres av innehaveren av en forretningshemmelighet, og som inneholder en forretningshemmelighet, eller som en forretningshemmelighet kan utledes av,
 - b) enhver annen atferd som under de gitte omstendighetene anses å være i strid med hederlig handelspraksis.
3. Bruk eller formidling av en forretningshemmelighet uten samtykke fra innehaveren av en forretningshemmelighet skal anses som ulovlig når dette gjøres av en person som har vist seg å oppfylle alle følgende vilkår:
 - a) Vedkommende har tilegnet seg forretningshemmeligheten ulovlig.
 - b) Vedkommende har misligholdt en avtale om fortrolighet eller en annen plikt til ikke å formidle forretningshemmeligheten.
 - c) Vedkommende har misligholdt en avtaleforpliktelse eller en annen plikt til å begrense bruken av forretningshemmeligheten.
4. Tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet skal også anses som ulovlig når en person, på tidspunktet for tilegnelsen, bruken eller formidlingen, visste eller under de gitte omstendighetene burde ha visst at forretningshemmeligheten var mottatt direkte eller indirekte fra en person som brukte eller formidlet forretningshemmeligheten ulovlig i henhold til nr. 3.

5. Å produsere, tilby for salg eller bringe i omsetning varer som gjør inngrep, eller å importere, eksportere eller lagre varer som gjør inngrep, for disse formålene, skal også anses som ulovlig bruk av en forretningshemmelighet dersom den personen som utøver slik virksomhet, visste eller under de gitte omstendighetene burde ha visst at forretningshemmeligheten ble brukt ulovlig i henhold til nr. 3.

Artikkel 5

Unntak

Medlemsstatene skal sikre at en anmodning om tiltak, framgangsmåter og rettsmidler som er fastsatt i dette direktiv, avvises dersom den påståtte tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten fant sted i et av følgende tilfeller:

- a) For å utøve retten til ytrings- og informasjonsfrihet som fastsatt i pakten, herunder respekten for pressefrihet og mediemangfold.
- b) For å avdekke en forsømmelse, forseelse eller ulovlig virksomhet, forutsatt at saksøkte hadde til hensikt å beskytte allmennhetens interesse.
- c) Arbeidstakeres formidling av forretningshemmeligheter til sine representanter som en del av disse representantenes rettmessige utførelse av sine oppgaver i samsvar med unionsretten eller nasjonal rett, forutsatt at en slik formidling var nødvendig for denne utførelsen.
- d) For å beskytte en rettmessig interesse som anerkjennes i unionsretten eller nasjonal rett.

KAPITTEL III

Tiltak, framgangsmåter og rettsmidler

Avsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 6

Alminnelig forpliktelse

1. Medlemsstatene skal tilby de tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er nødvendige for å sikre at det finnes tilgjengelige sivilrettslige rettsmidler mot ulovlig tilegnelse, bruk og formidling av forretningshemmeligheter.
2. Tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene nevnt i nr. 1 skal
 - a) være rimelige og rettferdige,
 - b) ikke være unødig kompliserte eller kostbare eller medføre urimelige frister eller uberettigede forsinkelser, og
 - c) være virkningsfulle og virke avskrekkende.

Artikkel 7

Forholdsmessighet og misbruk av prosess

1. De tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv, skal anvendes på en måte som
 - a) står i rimelig forhold til målet,
 - b) unngår at det skapes hindringer for lovlig handel i det indre marked, og
 - c) omfatter beskyttelsestiltak mot misbruk av dem.

2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter på begjæring fra saksøkte kan anvende egnede tiltak som fastsatt i nasjonal rett, når et søksmål som gjelder ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet, er åpenbart grunnløst og det viser seg at saksøkeren har innledet rettergangen utilbørlig eller i ond tro. Slike tiltak kan eventuelt omfatte at saksøkte får skadeserstatning, at saksøkeren ilegges sanksjoner eller at det utstedes påbud om spredning av opplysninger om en avgjørelse som omhandlet i artikkel 15.

Medlemsstatene kan fastsette at tiltakene nevnt i første ledd skal behandles i en separat rettergang.

Artikkel 8

Foreldelsesfrist

1. Medlemsstatene skal i samsvar med denne artikkel fastsette regler for foreldelsesfristene for materielle krav og søksmål om anvendelse av de tiltakene, framgangsmåtene og rettsmidlene som er fastsatt i dette direktiv.

Reglene nevnt i første ledd skal avgjøre når foreldelsesfristen begynner å løpe, foreldelsesfristens varighet og under hvilke omstendigheter foreldelsesfristen avbrytes eller utsettes.

2. Foreldelsesfristen skal ikke overstige seks år.

Artikkel 9

Bevaring av forretningshemmeligheters fortrolighet i forbindelse med rettergang

1. Medlemsstatene skal sikre at partene, deres advokater eller andre representanter, domstolens tjenestemenn, vitner, sakkyndige og andre personer som deltar i rettergang knyttet til ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter, eller som har tilgang til dokumenter som inngår i slik rettergang, ikke tillates å bruke eller formidle forretningshemmeligheter eller påståtte forretningshemmeligheter som vedkommende rettsmyndigheter, etter en behørig begrunnet anmodning fra en berørt part, har identifisert som fortrolige, og som de har fått kjennskap til som følge av en slik deltakelse eller tilgang. I denne forbindelse kan medlemsstatene også tillate at vedkommende rettsmyndigheter handler på eget initiativ.

Forpliktelsen nevnt i første ledd skal fortsette å gjelde etter at rettergangen er avsluttet. En slik forpliktelse skal imidlertid opphøre i følgende tilfeller:

- a) Dersom det ved en endelig avgjørelse fastslås at den påståtte forretningshemmeligheten ikke oppfyller kravene i artikkel 2 nr. 1, eller
- b) dersom de aktuelle opplysningene over tid blir allment kjent blant eller lett tilgjengelige for personer i kretser der det er vanlig å behandle denne typen opplysninger.

2. Medlemsstatene skal også sikre at vedkommende rettsmyndigheter, etter en behørig begrunnet anmodning fra en av partene, treffer særlige tiltak som er nødvendige for å bevare fortroligheten knyttet til enhver forretningshemmelighet eller påstått forretningshemmelighet som brukes eller blir vist til i forbindelse med rettergang knyttet til ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet. Medlemsstatene kan også tillate at vedkommende rettsmyndigheter treffer slike tiltak på eget initiativ.

Tiltakene nevnt i første ledd skal minst omfatte muligheten til

- a) å gi bare et begrenset antall personer full eller delvis tilgang til et dokument som inneholder forretningshemmeligheter eller påståtte forretningshemmeligheter, og som er framlagt av partene eller tredjepart,

- b) å gi bare et begrenset antall personer adgang til rettsmøter der forretningshemmeligheter eller påståtte forretningshemmeligheter kan bli formidlet, og å gi bare et begrenset antall personer tilgang til referatene eller utskriftene fra slike møter,
- c) å gjøre tilgjengelig for personer som ikke inngår i det begrensede antallet personer nevnt i bokstav a) og b), en ikke-fortrolig versjon av enhver rettsavgjørelse, der de delene som inneholder forretningshemmeligheter, er fjernet eller sladdet.

Antallet personer nevnt i annet ledd bokstav a) og b) skal ikke være større enn det som er nødvendig for å sikre partenes rett til effektiv klageadgang og til rettferdig rettergang, og skal omfatte minst én fysisk person fra hver part og de respektive advokatene eller andre representanter for partene i rettergangen.

3. Når vedkommende rettsmyndigheter treffer avgjørelse om tiltakene nevnt i nr. 2 og vurderer om de står i rimelig forhold til målet, skal de ta hensyn til behovet for å sikre retten til effektiv klageadgang og til rettferdig rettergang, partenes og eventuelt tredjeparts rettmessige interesser, og eventuell skade som partene og eventuelt tredjepart kan bli påført som følge av at slike tiltak godkjennes eller avvises.

4. All behandling av personopplysninger i henhold til nr. 1, 2 eller 3 skal skje i samsvar med direktiv 95/46/EF.

Avsnitt 2

Midlertidige og forebyggende tiltak

Artikkel 10

Midlertidige og forebyggende tiltak

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter, på begjæring fra en innehaver av en forretningshemmelighet, kan vedta følgende midlertidige og forebyggende tiltak mot den påståtte inngriperen:

- a) Opphør av eller, alt etter omstendighetene, forbud mot bruk eller formidling av forretningshemmeligheten på midlertidig grunnlag.
- b) Forbud mot å produsere, tilby for salg, bringe i omsetning eller bruke varer som gjør inngrep, eller mot å importere, eksportere eller lagre slike varer for disse formålene.
- c) Beslaglegging eller utlevering av varene som mistenkes for å gjøre inngrep, herunder importerte varer, for å hindre at de blir innført eller omsatt på markedet.

2. Medlemsstatene skal sikre at rettsmyndighetene, som et alternativ til tiltakene nevnt i nr. 1, som vilkår for at den påståtte ulovlige bruken av en forretningshemmelighet skal kunne fortsette, kan kreve at det stilles garantier for å sikre erstatning til innehaveren av forretningshemmeligheten. Det skal ikke være tillatt å formidle en forretningshemmelighet mot at det stilles garantier.

Artikkel 11

Anvendelsesvilkår og beskyttelsestiltak

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter, med hensyn til tiltakene nevnt i artikkel 10, har myndighet til å kreve at saksøkeren framlegger beviser som med rimelighet kan anses å være tilgjengelige, slik at de med en tilstrekkelig grad av sikkerhet kan fastslå at

- a) det foreligger en forretningshemmelighet,

- b) saksøkeren er innehaveren av forretningshemmeligheten, og
- c) forretningshemmeligheten har blitt ulovlig tilegnet, brukt eller formidlet, eller at ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheten er nært forestående.

2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter, når de avgjør om anmodningen skal etterkommes eller avslås, og vurderer dens forholdsmessighet, er forpliktet til å ta hensyn til sakens særlige omstendigheter, herunder eventuelt

- a) forretningshemmelighetens verdi og andre særlige egenskaper,
- b) tiltakene som er truffet for å beskytte forretningshemmeligheten,
- c) saksøktens atferd i forbindelse med tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten,
- d) virkningene av den ulovlige bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten,
- e) partenes rettmessige interesser og de mulige virkningene for partene av at tiltakene godkjennes eller avvises,
- f) tredjeparts rettmessige interesser,
- g) allmennhetens interesse og
- h) vern av grunnleggende rettigheter.

3. Medlemsstatene skal sikre at tiltakene nevnt i artikkel 10, på begjæring fra saksøkte, tilbakekalles eller på annen måte opphører å gjelde dersom

- a) saksøkeren ikke innleder rettergang som fører til at en realitetsavgjørelse treffes av vedkommende rettsmyndighet, innen en rimelig frist fastsatt av den rettsmyndigheten som utsteder påbud om tiltakene dersom lovgivningen i en medlemsstat tillater det, eller, i mangel av en slik avgjørelse, innen en frist på høyst 20 virkedager eller 31 kalenderdager, avhengig av hvilken som er lengst, eller
- b) de aktuelle opplysningene ikke lenger oppfyller kravene i artikkel 2 nr. 1 av grunner som ikke kan tilskrives saksøkte.

4. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter som vilkår for å anvende tiltakene nevnt i artikkel 10 kan kreve at saksøkeren stiller tilstrekkelig sikkerhet eller en tilsvarende garanti for å sikre erstatning for eventuell skade som påføres saksøkte, og eventuelt andre personer som berøres av tiltakene.

5. Dersom tiltakene nevnt i artikkel 10 oppheves på grunnlag av nr. 3 bokstav a) i denne artikkel eller blir ugyldige på grunn av en handling eller unnlattelse fra saksøkers side, eller dersom det senere viser seg at det ikke har forekommet noen ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheten eller noen trussel om en slik atferd, skal vedkommende rettsmyndigheter ha myndighet til å påby at saksøkeren, på begjæring fra saksøkte eller fra en skadelidt tredjepart, gir saksøkte eller den skadelidte tredjepart en passende erstatning for eventuell skade som følge av disse tiltakene.

Medlemsstatene kan fastsette at begjæringen om erstatning nevnt i første ledd skal behandles i en separat rettergang.

Avsnitt 3

Tiltak som følger av en realitetsavgjørelse*Artikkel 12***Midlertidige forføyninger og korrigerende tiltak**

1. Medlemsstatene skal sikre at når en realitetsavgjørelse fastslår at ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet har forekommet, kan vedkommende rettsmyndigheter, på begjæring fra saksøkeren, vedta ett eller flere av følgende tiltak mot inngriperen:
 - a) Opphør av eller, alt etter omstendighetene, forbud mot bruk eller formidling av forretningshemmeligheten.
 - b) Forbud mot å produsere, tilby for salg, bringe i omsetning eller bruke varer som gjør inngrep, eller mot å importere, eksportere eller lagre slike varer for disse formålene.
 - c) Vedtakelse av egnede korrigerende tiltak med hensyn til varene som gjør inngrep.
 - d) Tilintetgjøring av hele eller deler av dokumenter, gjenstander, materialer, stoffer eller elektroniske filer som inneholder eller utgjør forretningshemmeligheten, eller eventuelt utlevering til saksøkeren av hele eller deler av disse dokumentene, gjenstandene, materialene, stoffene eller elektroniske filene.
2. De korrigerende tiltakene nevnt i nr. 1 bokstav c) skal omfatte
 - a) at varene som gjør inngrep, tilbakekalles fra markedet,
 - b) at varene som gjør inngrep, fratras sin inngripende egenskap,
 - c) at varene som gjør inngrep, tilintetgjøres eller eventuelt trekkes tilbake fra markedet, forutsatt at tilbaketrekkingen ikke undergraver beskyttelsen av den aktuelle forretningshemmeligheten.
3. Medlemsstatene kan fastsette at deres vedkommende rettsmyndigheter, når de krever at varene som gjør inngrep, trekkes tilbake fra markedet, på begjæring fra innehaveren av forretningshemmeligheten kan kreve at varene skal formidles til innehaveren eller til veldedige organisasjoner.
4. Vedkommende rettsmyndigheter skal kreve at tiltakene nevnt i nr. 1 bokstav c) og d) skal gjennomføres for inngriperes regning, med mindre det finnes særlige grunner til ikke å gjøre det. Disse tiltakene skal ikke berøre eventuell skadeserstatning som innehaveren av forretningshemmeligheten kan ha rett til på grunn av den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten.

*Artikkel 13***Vilkår for anvendelse, beskyttelsestiltak og alternative tiltak**

1. Medlemsstatene skal sikre at deres vedkommende rettsmyndigheter, når de vurderer en anmodning om vedtakelse av de midlertidige forføyningene og korrigerende tiltakene fastsatt i artikkel 12, og vurderer deres forholdsmessighet, er forpliktet til å ta hensyn til sakens særlige omstendigheter, herunder eventuelt
 - a) forretningshemmelighetens verdi eller andre særlige egenskaper,
 - b) tiltakene som er truffet for å beskytte forretningshemmeligheten,

- c) inngriperens atferd i forbindelse med tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten,
- d) virkningene av den ulovlige bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten,
- e) partenes rettmessige interesser og de mulige virkningene for partene av at tiltakene godkjennes eller avvises,
- f) tredjeparts rettmessige interesser,
- g) allmennhetens interesse og
- h) vern av grunnleggende rettigheter.

Dersom vedkommende rettsmyndigheter begrenser varigheten av tiltakene nevnt i artikkel 12 nr. 1 bokstav a) og b), skal varigheten være tilstrekkelig lang til å fjerne en eventuell forretningsmessig eller økonomisk fordel som inngriperen kan ha fått gjennom den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten.

2. Medlemsstatene skal sikre at tiltakene nevnt i artikkel 12 nr. 1 bokstav a) og b), på begjæring fra saksøkte, oppheves eller på annen måte opphører å gjelde dersom de aktuelle opplysningene ikke lenger oppfyller kravene i artikkel 2 nr. 1 av grunner som verken direkte eller indirekte kan tilskrives saksøkte.

3. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende rettsmyndighet, på begjæring fra personen som kan bli gjenstand for tiltakene fastsatt i artikkel 12, kan beslutte at det skal betales økonomisk erstatning til skadelidte istedenfor å anvende disse tiltakene, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

- a) På tidspunktet for bruken eller formidlingen var det ikke slik at den berørte personen visste eller under de gitte omstendighetene burde ha visst at forretningshemmeligheten var mottatt fra en annen person som brukte eller formidlet forretningshemmeligheten ulovlig.
- b) Gjennomføringen av de berørte tiltakene ville påføre denne personen uforholdsmessig stor skade, og
- c) den økonomiske erstatningen til skadelidte ser ut til å være rimelig tilfredsstillende.

Dersom det besluttes at det skal betales økonomisk erstatning istedenfor å anvende tiltakene nevnt i artikkel 12 nr. 1 bokstav a) og b), skal denne ikke overstige beløpet for royalties eller avgifter som skulle vært betalt dersom denne personen hadde anmodet om tillatelse til å bruke den aktuelle forretningshemmeligheten, i det tidsrommet bruken av forretningshemmeligheten kunne vært forbudt.

Artikkel 14

Skadeserstatning

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter, på begjæring fra skadelidte, pålegger inngriperen som visste eller burde ha visst at de deltok i ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet, å betale innehaveren av forretningshemmeligheten en skadeserstatning som står i et rimelig forhold til den faktiske skaden som er påført som følge av den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten.

Medlemsstatene kan begrense arbeidstakeres erstatningsansvar overfor sine arbeidsgivere for ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av arbeidsgiverens forretningshemmelighet i tilfeller der de opptrer uforsettlig.

2. Ved fastsettelsen av skadeserstatning som nevnt i nr. 1 skal vedkommende rettsmyndigheter ta hensyn til alle relevante faktorer, for eksempel negative økonomiske følger, herunder tapt fortjeneste, for skadelidte, urimelig fortjeneste for inngriperen og, i relevante tilfeller, andre opplysninger enn økonomiske, for eksempel om ikke-økonomisk skade som er påført innehaveren av forretningshemmeligheten på grunn av den ulovlige tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten.

Alternativt kan vedkommende rettsmyndigheter i relevante tilfeller fastsette skadeserstatningen som et engangsbeløp på grunnlag av for eksempel, som et minstekrav, beløpet for royalties eller avgifter som skulle vært betalt dersom inngriperen hadde anmodet om tillatelse til å bruke den aktuelle forretningshemmeligheten.

*Artikkel 15***Offentliggjøring av rettsavgjørelser**

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter, ved rettergang innledet i forbindelse med ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av en forretningshemmelighet, på begjæring fra saksøker og for inngriperes regning, kan beslutte at det skal treffes egnede tiltak for å informere om avgjørelsen, herunder at hele eller deler av avgjørelsen skal offentliggjøres.
2. Ved ethvert tiltak som nevnt i nr. 1 i denne artikkel skal forretningshemmeligheters fortrolighet bevares som fastsatt i artikkel 9.
3. Når vedkommende rettsmyndigheter beslutter hvorvidt de skal kreve et tiltak nevnt i nr. 1, og vurderer dets forholdsmessighet, skal de når det er relevant, ta hensyn til forretningshemmelighetens verdi, inngriperes atferd i forbindelse med tilegnelsen, bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten, virkningene av den ulovlige bruken eller formidlingen av forretningshemmeligheten, og sannsynligheten for ytterligere ulovlig bruk eller formidling av forretningshemmeligheten fra inngriperens side.

Vedkommende rettsmyndigheter skal også ta hensyn til om opplysningene om inngriperen ville gjøre det mulig å identifisere en fysisk person, og i så fall om det ville være berettiget å offentliggjøre disse opplysningene, særlig på bakgrunn av den mulige skaden som slike tiltak kan medføre for inngriperens privatliv og omdømme.

*KAPITTEL IV***Sanksjoner, rapportering og sluttbestemmelser***Artikkel 16***Sanksjoner ved manglende overholdelse av dette direktiv**

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende rettsmyndigheter kan ilegge sanksjoner mot enhver person som unnlater eller nekter å gjennomføre tiltak som vedtas i henhold til artikkel 9, 10 og 12.

De fastsatte sanksjonene skal omfatte muligheten til å ilegge tvangsmulfter ved manglende overholdelse av et tiltak truffet i henhold til artikkel 10 og 12.

De fastsatte sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

*Artikkel 17***Utveksling av opplysninger og kontaktpersoner**

For å fremme samarbeid, herunder utveksling av opplysninger, mellom medlemsstatene og mellom medlemsstatene og Kommisjonen skal hver medlemsstat utpeke én eller flere nasjonale kontaktpersoner for spørsmål knyttet til gjennomføringen av tiltakene fastsatt i dette direktiv. Den skal oversende opplysninger om den eller de nasjonale kontaktpersonene til de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen.

*Artikkel 18***Rapporter**

1. Innen 9. juni 2021 skal Den europeiske unions myndighet for immaterialrett, i forbindelse med virksomheten i Det europeiske senter for observasjon av inngrep i immaterialrettigheter, utarbeide en første rapport om utviklingstendensene med hensyn til saker som gjelder ulovlig tilegnelse, bruk eller formidling av forretningshemmeligheter i forbindelse med anvendelsen av dette direktiv.

2. Kommisjonen skal innen 9. juni 2022 utarbeide en foreløpig rapport om anvendelsen av dette direktiv og framlegge den for Europaparlamentet og Rådet. I denne rapporten skal det tas behørig hensyn til rapporten nevnt i nr. 1.

Den foreløpige rapporten skal særlig undersøke de mulige virkningene som anvendelsen av dette direktiv kan ha for forskning og innovasjon, mobiliteten for arbeidstakere og utøvelsen av retten til ytrings- og informasjonsfrihet.

3. Kommisjonen skal innen 9. juni 2026 vurdere virkningene av dette direktiv og sende Europaparlamentet og Rådet en rapport.

Artikkel 19

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 9. juni 2018 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 20

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 21

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 8. juni 2016.

For Europaparlamentet

M. SCHULZA.

President

For Rådet

G. KOENDERS

Formann
